

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«АКМЕОЛОГІЯ»

Ступінь вищої освіти – Доктор філософії

Спеціальність – 053 «Психологія»

Освітня програма «Психологія»

Рік навчання 1, семестр 2,

Форма навчання: денна, вечірня, заочна

Кількість кредитів ЄКТС 5

Мова викладання: українська

Лектор навчальної
дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)

URL ЕНК на
навчальному порталі
НУБіП України

Теслюк Валентина Михайлівна, кандидат психол. наук

Кафедра психології
корпус. 1, к. 23, тел. 527-83-54
e-mail tesliuk46@gmail.com

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3959>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни «Акмеологія» – формування професійної компетенції, необхідної для здійснення дослідницької та практичної діяльності психолога.

Завдання дисципліни: сформувані уявлення про особливості вершини професійної роботи; розкрити сутність акмеології в контексті професійного та особистісного розвитку; сприяти формуванню необхідних професійних умінь у вирішенні практичних завдань із застосуванням акмеологічних знань.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері психології (що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань для теорії та практики), застосовувати сучасні методології наукової та науково-педагогічної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 02. Здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на підґрунті системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 02. Здатність до глибинного аналізу науково-практичних проблем у галузі психології.

Програмні результати навчання навчальної дисципліни:

ПРН 01. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних виданнях.

ПРН 05. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

ПРН 06. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та практичні проблеми психології із дотриманням норм академічної етики і врахуванням етичних, соціальних, економічних та правових аспектів.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ лабораторні,)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
1 семестр				
Змістовий модуль 1. Акмеологія як наука				
1. Предмет, завдання, основні етапи становлення акмеології	6/6/20	Знати: суть акмеології, підходи до визначення предмету акмеології, умови досягнення акме; основні етапи становлення акмеології. Вміти визначити: основні завдання акмеології на сучасному етапі.	Опрацювання визначених темою питань або написання тез доповідей чи авторського есе з подальшою його презентацією.	10
2. Основні напрямки та принципи наукового дослідження в акмеології	6/6/25	Знати: загальнометодологічні принципи наукового дослідження в акмеології; показники психічного розвитку. Вміти: виокремлювати основні напрямки сучасної акмеології; визначити акмеологічну позицію психолога в освіті.	Опрацювання визначених темою питань або написання тез доповідей чи авторського есе з подальшою його презентацією.	10
Змістовий модуль 2. Зрілість та професійний розвиток				
3. Зрілість соціально-психологічного розвитку людини в контексті акмеології	6/6/15	Знати: завдання акмеології в області зрілості людини, трактування поняття «зрілість» в різних науках; тлумачення поняття «соціальна зрілість»; акмеологічні характеристики соціально-психологічної зрілості. Вміти: співвідносити поняття «дорослість» і «зрілість»; виокремлювати показники зрілості психічного розвитку людини, причини і наслідки соціальної незрілості особистості.	Опрацювання визначених темою питань або написання тез доповідей чи авторського есе з подальшою його усною чи письмовою презентацією.	10

Тема 4. Вершини професійного розвитку особистості	6/6/15	Знати: визначення професіоналізації, структуру професіоналізму, співвідношення понять «соціалізація» та «професіоналізація». Вміти: характеризувати поняття «професіоналізм»; вирізняти результативні і процесуальні показники ефективності професійної діяльності.	Опрацювання визначених темою питань або написання тез доповідей чи авторського есе з подальшою його презентацією.	10
Тема 5. Шляхи досягнення вершин професійного розвитку	6/6/15	Знати: основні вимоги до професійної освіти; рівні професіоналізації; основи ефективної самореалізації в професії. Вміти: визначати акмеологічні показники професійної освіти; застосовувати надситуативний метод формування творчого професійного мислення.	Опрацювання визначених темою питань або написання тез доповідей чи авторського есе з подальшою його усною чи письмовою презентацією.	10
Всього за 1 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перекладання:</i>	<p>Відтермінування здачі завдань самостійної роботи, практичних занять у випадках хвороби чи якоїсь іншої вагомості для аспіранта причини може бути дозволене за умови надання необхідної документації.</p> <p>Відтермінування здачі екзамену може бути дозволене за умови погодження з аспірантурою.</p> <p>Проведення навчальних занять, терміни та умови виконання навчальних завдань можуть бути адаптовані до запитів аспірантів із документально підтвердженими особливими потребами. Відповідальністю аспіранта залишається вчасне надання таких документів.</p>
--	---

Політика щодо академічної доброчесності:	Вступаючи на цей курс, аспіранти повинні дотримуватися норм поведінки, прописаних у Положенні про академічну доброчесність у Національному університеті біоресурсів і природокористування України (https://nubip.edu.ua/node/12654). Ви повинні знати та дотримуватись академічної доброчесності з усіх питань цього курсу. Порушення академічної доброчесності тягне за собою академічну відповідальність.
Політика щодо відвідування:	Відвідування лекцій та практичних занять з курсу є обов'язковим, воно забезпечує краще розуміння матеріалу, дає можливість простежити зв'язок між теоретичною інформацією та її прикладним аспектом, сформулювати систему знань та ґрунтовно підготуватись до екзамену. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із аспірантурою).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів, заліків	
	Екзаменів	Заліків
90-100	Відмінно	зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Гладкова В.М., Пожарський С.Д. Основи акмеології : підручник. Львів : Новий Світ-2000, 2020. 320 с.
2. Дзюба Т.М. Психологія дорослості з основами геронтології : навч. посіб. / за ред. В. Ф. Моргуна. Київ: Слово, 2013. 264 с.
3. Соціально-психологічні особливості дорослої людини: інформаційно-методичні матеріали для слухачів і викладачів системи післядипломної освіти / автори-укладачі: О. І. Бондарчук, Т. В. Ткач, Н. В. Гордієнко, С. В. Казакова, А. С. Москальова, О. О. Нежинська Н. І. Пінчук; Ун-т менеджменту освіти НАПН України. Київ, 2015. 48 с.
4. Сучасні акмеологічні дослідження : теоретико-методологічні та прикладні аспекти : колективна монографія / редкол. : В.О.Огнев'юк, С.О. Сисоева. Київ : ун-т ім. Б.Гринченка. 2016. 912с.
5. Щотка О. П. Вікова психологія дорослої людини : навч. вид. Ніжин : Ред.-видав. відділ НДПУ, 2001. 194 с.
6. Бондарчук О. І. Соціально-психологічні механізми особистісного розвитку дорослої людини. *Актуальні проблеми психології: зб. наук. праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України* / [ред. кол. : С. Д. Максименко (гол. ред.) та ін.] ; Т. І ; за ред. С. Д. Максименка, Л. М. Карамушки, Вип. 38. К.-Алчевськ: ЛАДО, 2013. С. 347–351. С.10
7. Варбан Є. Життєва криза : поняття, концепції та прояви. *Зб. наук. пр. Кам'янець-Подільського нац. ун-ту імені Івана Огієнка, Ін-ту психології імені Г. С. Костюка*; за ред. С. Д. Максименка, Л. А. Онуфрієвої. Вип. 10. Кам-Подільський : Аксіома, 2010. С. 120–133.
8. Максименко С. Д. Психологічні механізми зародження, становлення та здійснення особистості. Київ : Вид-во Європейського ун-ту, 2010. 152 с.
9. Олійник В. Українська модель функціонування і розвитку системи післядипломної

педагогічної освіти. Післядипломна освіта в Україні. 2004. № 2. С. 5-12.

10. Смутьсон М. Л. Розвиток у старості : завдання, специфіка, ризики. Розуміння та інтерпретація життєвого досвіду як чинник розвитку особистості : монографія / за ред. Н. В. Чепелевої. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 276 с.

11. Терлецька Л. Г. Психологія зрілості : практикум : навч. посіб. Київ : Главник, 2006. 144с.

12. Черезова І. О. Психологія життєвих криз особистості : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Бердянськ, БДПУ, 2016. 193 с.

13. Rogers A. Teaching Adults / A. Rogers. 3rd ed. Buckingham and Philadelphia: Open University Press, 1998, 2002.

14. Коваленко-Кобилянська І. Г. Специфіка надання психологічної допомоги з урахуванням особливостей пізнього геронтогенезу. Технології розвитку інтелекту. 2011. Т. 1. № 2. URL: www.psytir.org.ua/index.php/technology_intellect_develop/article/view/43. (дата звернення 07.06.2023).

15. Панченко С. М. Психологічні особливості дорослої людини як суб'єкта навчання. *Вісник Нац. акад. Держ. природ. служби України*. 2013. Вип. 3. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnadps_2013_3_35.pdf. (дата звернення 07.05.2024).

16. Фундаментальна акмеологія – наука XXI століття : монографія/редкол. В.О. Огнев'юк, В.М. Гладкова, Я.С. Фруктова. Київ : Інтерсервіс, 2019. 206 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/27937/1/v.hladkova_Fundamental%20acmeology.pdf (дата звернення 07.05.2024).